

Willem Jansen

BULLETIN

Het artistieke gen van Willem Jansen

Herinneringen aan Chris en Willem

De ontdekking

Jaap de Boer en Wim Krijt

3

Het *artistieke* **GEN** van **Willem Jansen**

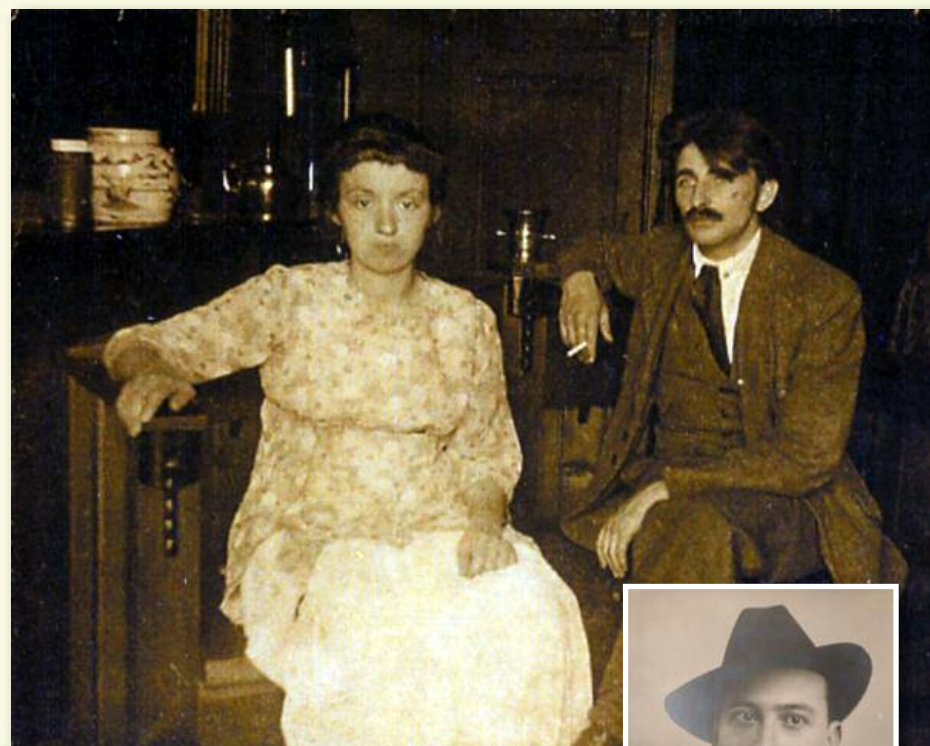

Het flamboyante gedrag van Willem Jansen in het nuchtere Zaanse industriële klimaat vond men op z'n minst wereldvreemd. Willem en zijn zoon Chris werden dan ook vaak als mensen omschreven waar een steekje aan los zat. De bekende natuur-kunstenaar Rein Stuurman omschrijft Willem zelfs als halfgek en iemand met een psychisch defect waar zijn kunstenaarschap uit voort kwam.

Maar was Willem wel zo gek? De omstandigheden dwongen hem vaak tot daden die voortkwamen uit bittere armoede. Hij liep niet voor zijn plezier te leuren met zijn schilderijen. Hij wilde schilderen en geld verdienen was voor hem meer een noodzakelijk kwaad. Hij had een onstuitbare drang om zijn

gevoelens om te zetten in de schoonheid van kleur met verf. Waar die creatieve dwang vandaan kwam is moeilijk vast te stellen. Bij Willem is het misschien wel ontstaan uit de familie van zijn grootmoeder: Adriana Margaretha Gillieron. Zij was getrouwd met Guillaume Jansen (commissionair in effecten). De familie Gillieron was afkomstig uit het Frans-talige gedeelte van Zwitserland.

Een belangrijke kunstenaar uit deze familie is Emile Gillieron (1850 – 1924) die zich vestigde in Griekenland en wereldberoemd werd door zijn reproducties van Griekse rotstekeningen. Zijn broer Jules Gillieron (1854-1926) was een belangrijk Romanist en Dialect deskundige in Frankrijk.

Willem met Anny rond 1916

Emile Gillieron, (1850 – 1924)

Bovenstaande foto laat een gelijkenis zien in vooral de manier van kijken en atmosfeer.

Het zuidelijke temperament en de Noord Hollandse nuchterheid maakte het voor Willem Jansen niet eenvoudig. Door zijn ontvlambare reacties waren de conflicten snel ontstaan en kreeg hij weinig aansluiting binnen de kunstkringen. De vraag is: was dat een

gebrek aan inlevingsvermogen van zijn omgeving of een gebrek aan aanpassingsvermogen van Willem? Een actuele vraag in deze huidige tijd.

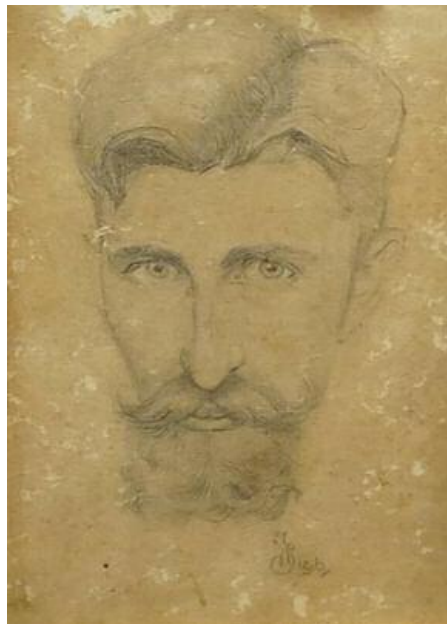
Wat wel een opmerkelijke gelijkenis geeft zijn de afbeeldingen hieronder van Emile Gillieron en Willem Jansen, zo ongeveer in dezelfde leeftijd.

Emile Gillieron, (1850 – 1924)
een verre neef van Willem

Willem Jansen, Zelfportret driekwart,
pastel, 55 x 42cm, ca. 1915 - 1916.

Willem Jansen, Zelfportret ca. 1915.

Willem Jansen schilderend in Westzaan

Herrineringen aan Chris en **Willem Jansen**

Sinds een aantal jaren ben ik lid van de Willem Jansen Stichting. Toen ik bekend werd met deze stichting schoten me allerlei verhalen te binnen over deze schilder.

Ik groeide op in Westzaan en het was voor ons dorpskinderen een vertrouwd beeld dat Willem en Chris vaak langs de weg zaten te schetsen en te schilderen.

Nieuwsgierig als we waren stonden we erbij en mochten we soms ook wat tekenen en kregen een stuk papier en potlood. Ook maakte Willem van ons wat portretschetsen op de blanco achterkant van bladmuziek. De schets nam ik mee naar huis en lag heel lang tussen allerlei bladen die mijn moeder bewaarde. Vermoedelijk is dat stuk papier

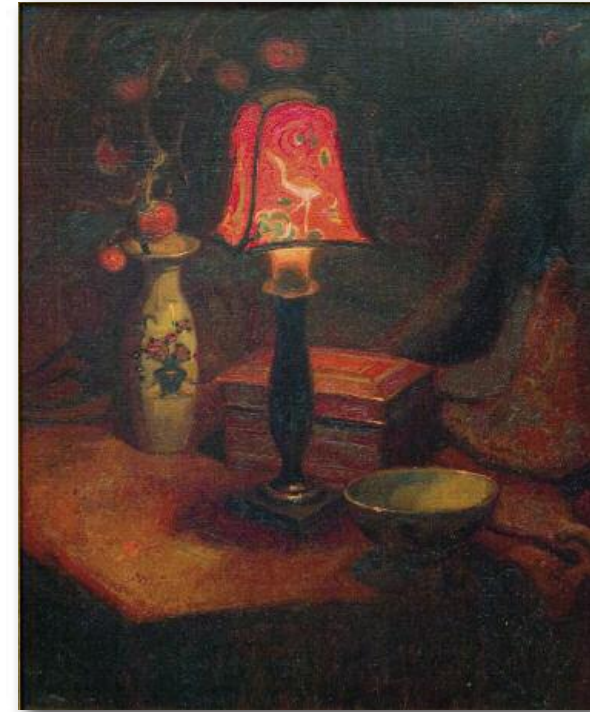

later weggegooid met opruimen en verhuizen van mijn ouders. Net zoals bij vele andere schilders werd Willem pas na zijn dood geëerd en werden zijn werken opgehangen bij Bejaardenhuis Lambert Melisz en kwam er een stichting om zijn werken te beheren.

Willem en zijn familie woonde in de J.J. Allanstraat en het huis lag een beetje verscholen. Het zag er altijd wat armoedig en spookachtig uit en sommige kinderen waren zelfs een beetje bang van die mannen met baarden en hun excentrieke leven. Ik was wel gefascineerd want tekenen en schilderen deed ik zelf ook graag. Plus we gingen om met kleindochter Annelies en ik herinner me ook Jan Jansen die gitaar speelde en dat was ook een hobby van mijn vriendin en ik dus dat vonden wij geweldig. Vader en moeder Jansen kwamen soms wel eens televisie kijken bij mijn vriendin

thuis. De vader van mijn vriendin werkte bij meubelfabriek Krijgsman en van hem kreeg Willem weleens afval van houten latten om zijn doeken op te kunnen spannen. Als dank kregen zij een schilderij van Willem. Dat heeft daar jaren in huis gehangen. Helaas weet ik niet waar het gebleven is want later tijdens de kijkdagen bij Staphorsius had het wel leuk geweest om dat even te tonen. Mijn vriendin en haar ouders leven niet meer dus ik kan het ook niet meer vragen.

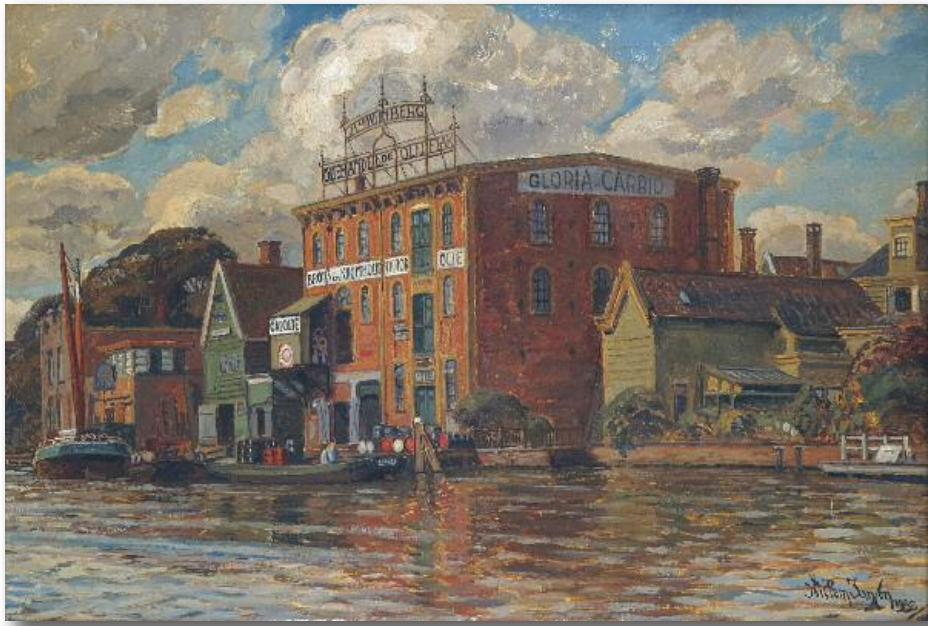
De reden dat ik lid werd van de Willem Jansen Stichting waren de goede jeugdherinneringen aan deze kunstenaarsfamilie. Want als meisje van 10 jaar had ik 1 gulden zakgeld om sinterklaasinkopen te doen voor mijn oudere zussen en zwagers. Ik ging naar de Coöperatie bij Ten Wolde en kocht voor ieder wat. Dat hield in een rol drop

of een reep chocolade en nog wat van die dingen. Van geld had ik nog weinig benul en het bleek dat ik 32 cent te kort kwam. Dus dat was een dilemma. Maar opeens was daar moeder Jansen die ook in de winkel stond. Ze bood spontaan aan die 32 cent die ik tekort kwam bij te betalen voor mij. Dat maakte erg veel indruk op me want ik wist dat ze het zelf arm hadden. De goede herinneringen aan deze familie ben ik dus nooit vergeten. En omdat ik zelf ook van schilderen hou werd ik lid van de stichting. Ook kocht ik het mooie boek wat toen uitgegeven werd. In 1965 vertrok ik uit Westzaan en het deed me deugd dat er later een

beeld van Willem werd geplaatst op de hoek Watermolenstraat waar ik werd geboren. Ik ben blij dat zijn erfgoed zo mooi bewaard wordt. Ook in het Molenmuseum bezocht ik een aantal jaren geleden de expositie en miste helaas de opening waardoor ik kleindochter Annelies niet heb kunnen spreken. Dat had me wel leuk geleken. De prachtige werken die daar hingen vond ik geweldig. Vooral die brandende schemerlamp, hoe krijg je dat met verf voor elkaar dat het ook echt licht geeft.

Christine van der Wilden

De ontdekking

Emmylotte van het Kaar was blij verrast toen ze het bestaan ontdekte van een recente aankoop door de Stichting van het schilderij waarop het fabriekspand van Albert Wijnberg in Zaandam staat. Haar overgrootvader Dirk van het Kaar werd in 1913 eigenaar van de oliehandel Albert Wijnberg en bracht het bedrijf tot grote bloei. Hij gaf waarschijnlijk de

opdracht aan Willem Jansen om het schilderij te maken ter gelegenheid van het 25-jarig jubileum in 1938. Emmylotte van het Kaar had geen idee van het bestaan van dit schilderij en vond het een echte ontdekking toen zij een afbeelding in het Noord-Hollands Dagblad zag.

Dirk van het Kaar

Zij stuurde ons een oude foto van haar overgrootvader, die naast een enthousiaste ondernemer ook een fanatieke zeiler was. De Willem Jansen Stichting stuurde haar een mooie digitale prent van het schilderij en maakte zo de cirkel weer rond.

Lezing Nivon

Op zondagmiddag 11 oktober jongstleden heeft bestuurslid Arjen van Ginkel een lezing gegeven over het leven en werk van Willem en Chris Jansen bij het Nivon in Koog aan de Zaan. Verrassend genoeg had een van de aanwezige een ets van Willem Jansen meegenomen. Het betrof een erfstuk waarop een ingekleurde afbeelding van de molen Het Prinsenhof te zien was. Men wist eigenlijk niet helemaal wat ze er mee aanmoesten. Maar na de lezing was het helemaal duidelijk. Er moest een mooi plaatsje in het huis worden gezocht waar dit kunstwerk mooi kan pronken!

Lezing Nivon

Jaap de Boer en Wim Krijt

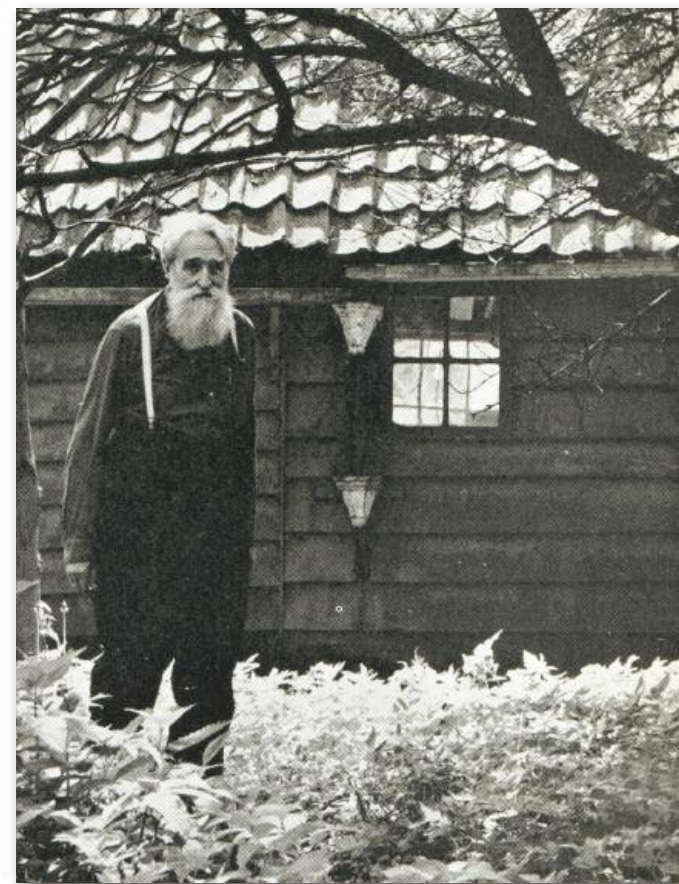
Wim Krijt (l) en Jaap de Boer (r)

Twee heren met elkaar in gesprek. We zullen niet weten waarover ze spraken. Wie het zijn weten we wel, en ook waar de heren elkaar spraken. Het zijn Jaap de Boer en Wim Krijt. Met elkaar in gesprek in de Grote kerk te Westzaan, duidelijk ter gelegenheid van een kunstexpositie. In de achtergrond zien we enkele portretten van de hand van de Zaanse kunstschilder Gerrit Woudt.

Jaap de Boer als een van de initiatiefnemers voor de oprichting van de Willem Jansen Stichting, waarmee hij met de kunst van Willem en Chris Jansen zijn betrokkenheid liet zien bij de Zaanse kunst.

Wim Krijt overleed in januari 2000. Bij de druk bezochte afscheidsbijeenkomst waren vooral ook veel Zaanse kunstenaars aanwezig. Namens hen sprak graficus en schilder Leo Poelmeijer mooie afscheidswaardigheden. Er kon vrijwel geen tentoonstelling in de

Zaanstreek zijn of Wim Krijt was met zijn camera daar aanwezig. Een aantal jaren was hij beheerder van Het Weefhuis in Zaanwijk en vervolgens werd hij medewerker bij De Zienagoog, aan de Gedempte Gracht in Zaanstad. Later werd dit Kunstcentrum Zaanstad. Hierdoor bouwde hij een vriendschappelijke band op met veel Zaanse

kunstenaars, met ook een belangstelling voor de persoon achter de kunstenaar. Ook Willem Jansen werd door hem op een treffende wijze gefotografeerd.

Hierom zal de stichting in maart 2016 een thematentoonstelling "Schilderen met lens en licht" organiseren met werken van een aantal Zaanse kunstenaars, waar het fotowerk van Wim Krijt als een rode draad doorheen loopt.

Willem Jansen in de tuin

Bovenstaande foto, genomen door Wim Krijt, werd ons recent geschonken door mevrouw Eisink. De foto komt uit een brochure over Zaanse kunstenaars die destijds gemaakt is voor het Weefhuis, waar Wim Krijt toen beheerder was.

Oude huizen te Assendelft

Oud huis met rolbrug, Assendelft 15 x 20 cm

Van Gerlofke van Zutphen uit Joure kregen wij de mogelijkheid om een ets aan te kopen: "Oud huis met rolbrug" Assendelft, zoals afgebeeld op bladzijde 79 in het boek "Willem Jansen in zwart wit."

Het is mooie vroege druk. Nr.4 van de oplage van 25. Een eigen druk met nog het originele zelf gemaakte lijstwerk van Willem Jansen. Een mooi aanwinst voor onze collectie.

Het boekje "Willem Jansen in zwart wit", met hierin opgenomen het gehele ets oeuvre van Willem Jansen, is verkrijgbaar bij Galerie Staphorsius te Westzaan.

NATUURLIJK NATUUR

Openingstijden:

dinsdag t/m zaterdag 9.00 - 17.00

Ook open op zondag:

11 en 25 oktober

15 en 29 november

13 en 27 december

van 13.00 - 17.00

10 OKTOBER T/M 27 DECEMBER 2015

EXPOSITIE

J.J. ALLANSTRAAT 287B, 1551 RG WESTZAAN

staphorsius
kunstgalerie en lijstenmakerij

Jaap Weijand, Vroege sneeuw bij het Oude Hof, 1919

Bergense School

De Bergense school is de eerste expressionistische kunststroming in Nederland. Omstreeks 1910 vestigden de eerste kunstenaars zich in het Noord-Hollandse Bergen. Geïnspireerd op de denkbeelden van de Franse kubistische schilder Henri le Fauconnier (1881-1945) werd afgerekend met het impressionisme. Vanaf 1914 werkten kunstenaars als Piet van Wijngaardt, Arnout Colnot, Charley Toorop, Leo

Gestel, Elsa Berg, Mommie Schwarz, Wim Schuhmacher, Jaap Weijand, Piet en Matthieu Wiegman er in een gemeenschappelijke stijl. Ze schilderden portretten, landschappen, stillevens en reisimpressies in hoekige, krachtig vormen, opgebracht met brede penseelstreken in contrastrijke kleuren. "De Bergense School", zoals de groep al snel genoemd werd, was ultramodern en zeer succesvol.

Piet van Wijngaardt (1873 - 1964), De hooioogst 1920

Auteur Renée Smithuis publiceerde veelvuldig over het modernisme in Nederland. Zij is dé kenner en verzamelaar van de Bergense School. Een grote schenking van haar collectie Hollands expressionisme aan Singer

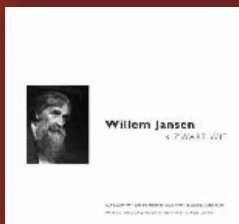
Laren is de aanleiding voor dit boek en gelijknamige tentoonstelling. Bergense School. De eerste Hollandse expressionisten loopt van 19 september t/m 29 november 2015.

Zie ook: www.singerlaren.nl

De warme expressionistische kleuren van de herfst in Amsterdam.
Een vroeg werk van Willem Jansen. (ca. 1920) part. verzameling.

DE WILLEM JANSEN STICHTING

Secretariaat en ledenadministratie:

Gré Groenveld- Keijning

J.J.Allanstraat 166, 1551 RP, Westzaan

Email: j.groenveld1@upcmail.nl

Tel.: 075 - 63 51 698

Het boek over “Leven en werk” van Willem en Chris Jansen en het boek “Willem Jansen in zwart wit”, kunt u verkrijgen door overmaking van € 15,- + € 3,- verzendkosten, per stuk, op bank-rekening nr. NL52RABO 03701 51 119, Willem Jansen Stichting, Westzaan.